

Geachte volksvertegenwoordigers,

Wij schrijven u omdat wij bezorgd zijn over de soms moeilijke situaties van mensen die de Belgische nationaliteit willen verkrijgen in deze tijden van gezondheidscrisis. Zij worden geconfronteerd met extra obstakels als gevolg van de pandemie en dit leidt er soms toe dat zij zuiver en alleen de Belgische nationaliteit niet kunnen verkrijgen, waarop zij recht zouden hebben indien deze bijzondere omstandigheden niet bestonden. Moeilijkheden om bepaalde documenten te verkrijgen of om met bepaalde administraties in contact te komen, kunnen dus niet alleen de wachttijd voor individuele personen verlengen, maar er zelfs toe leiden dat sommige van hun documenten niet langer in aanmerking worden genomen.

Zonder in detail te willen treden over alle ingewikkelde situaties waarmee wij tijdens ons veldwerk werden geconfronteerd, willen wij uw aandacht in het bijzonder vestigen op de volgende problemen:

- Gemeenten zijn alleen op afstand of op afspraak bereikbaar, soms pas enkele weken nadat het eerste contact is gelegd. Dit is gedeeltelijk te wijten aan het feit dat zij soms met een verminderd personeelsbestand werken als gevolg van telewerken of mensen in quarantaine.
- Nu er steeds meer en steeds veeleisender gebruik wordt gemaakt van digitale hulpmiddelen, nemen de moeilijkheden in verband met de digitale kloof toe. Zo vragen sommige gemeenten dat het volledige dossier van de betrokkene hen per e-mail wordt toegezonden alvorens een afspraak toe te staan. Dit is niet altijd gemakkelijk voor mensen die niet over de nodige apparatuur beschikken om dit thuis te doen en die weten dat de plaatsen waar zij deze scans gewoonlijk konden uitvoeren soms gesloten of minder toegankelijk waren. Voor analfabeten, die ook door de digitale kloof worden getroffen, zijn er andere moeilijkheden die inherent zijn aan hun gebrekkige beheersing van basisvaardigheden. Zonder contactpersoon aan een loket kunnen zij hun rechten misschien niet doen gelden, omdat digitale technologie in wezen over schrijven en lezen gaat.
- De centra waar mensen terecht kunnen voor een taaltest zijn overstelpt. In Brussel heeft Actiris meer dan 400 mensen op de wachtlijst staan en neemt daarom geen mensen meer aan die bellen om een afspraak te maken, terwijl Bruxelles Formation pas in maart weer open zal gaan en dan nog maar voor één dag per week. In Wallonië zullen sommige centra van Forem ook pas in maart weer opengaan en ook nog eens op minder uren, terwijl andere nog geen openingsdatum naar voren hebben geschoven.
- Op het niveau van de burgerschaps-/inburgeringsopleiding wordt momenteel slechts een beperkt aantal personen toegelaten (soms tot een derde van de normale capaciteit), om te voldoen aan gezondheidsmaatregelen of om virtuele uitwisselingen te vergemakkelijken. Hoewel dit heel begrijpelijk is, is het resultaat dat deze cursussen op veel plaatsen in heel België al vol zitten tot juni of zelfs december 2021.
- Iemand die net genoeg werkdagen heeft om een aanvraag in te dienen, maar bijvoorbeeld een aantal weken moet wachten op een afspraak met zijn of haar gemeente, zou een aantal werkdagen kunnen "verliezen" omdat de termijn van 5 jaar waarbinnen deze dagen moeten worden vervuld, is overschreden. Indien deze persoon momenteel geen werk heeft, is het praktisch onmogelijk hem of haar te zeggen wanneer hij of zij weer aan deze voorwaarde zal voldoen.
- Iemand die aan alle eisen voldoet en alle nodige documenten heeft, behalve een recent volledig afschrift van zijn of haar geboorteakte, kan ook gedwongen worden te wachten, zonder altijd te weten hoe lang. In de meeste gevallen moet dit document namelijk afkomstig zijn uit het geboorteland van de betrokkene. Uitzonderingen op deze regel betreffen alleen vluchtelingen en staatlozen en onderdanen van Zuid-Sudan, Afghanistan, de enclave Cabinda

in Angola en Somalië. In alle andere gevallen moet een kopie van de geboorteakte worden verkregen bij de autoriteiten van het land van herkomst van de betrokkene, hetzij door de betrokkene zelf, hetzij, als hij geluk heeft, met de hulp van een familielid. Beperkingen op reizen en verplaatsingen, soms zelfs binnen een vreemd land, kunnen het echter zeer moeilijk, zo niet onmogelijk, maken om deze te verkrijgen. Sommige gemeenten aanvaarden echter slechts een afschrift van de geboorteakte voor ten hoogste 3 of 6 maanden, waardoor de mensen momenteel met deze praktische, soms onoverkomelijke moeilijkheden worden geconfronteerd.

De wet van 20 december 2020 houdende diverse tijdelijke en structurele bepalingen inzake justitie in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 voorziet in een verlenging met twee maanden van de beslissingstermijn waarover de procureur des Konings beschikt voor alle nationaliteitsaanvragen die tussen 24 december 2020 en 31 maart 2021 zijn ingediend. Wij hebben er alle begrip voor dat de parketten, die met soortgelijke moeilijkheden als de bovengenoemde worden geconfronteerd, meer tijd nodig hebben om hun verificatie- en onderzoekswerkzaamheden naar behoren te kunnen uitvoeren en om passende antwoorden te kunnen geven op de nationaliteitsaanvragen die zij ontvangen. Wij zijn echter teleurgesteld dat niet dezelfde aandacht is besteed aan vreemdelingen die stappen ondernemen om de Belgische nationaliteit te verkrijgen.

Het lijkt ons, gezien alle genoemde moeilijkheden, dat moet worden voorzien in tijdelijke versoepelingen voor degenen die thans de Belgische nationaliteit aanvragen. Dus, in de onmiddellijke toekomst en uitzonderlijk ...

- De gewerkte dagen moeten voor een extra jaar worden geteld.
- Het moet mogelijk zijn kopieën van geboorteakten op te vragen bij de consulaten en ambassades van de geboortelanden van vreemdelingen. Een andere mogelijkheid is de gemeenten te verplichten kopieën van geboorteakten langer te aanvaarden dan zij normaal nodig hebben.
- Mensen die uit een Franstalig land komen en daar eventueel zijn opgeleid, moeten hun kennis van het Frans kunnen aantonen.

Andere oplossingen, die op langere termijn zinvoller zijn, zouden ook bepaalde problemen in de onmiddellijke toekomst verlichten of oplossen. Zo zou de erkenning en de algemene aanvaarding door de Waalse parketten van de Franse taalexamen die in de Waalse regionale integratiecentra worden afgenomen, het mogelijk maken het aantal personen dat een examen in een centrum van Forem moet afleggen, aanzienlijk te verminderen. Indien in Brussel de in het kader van het integratieproces afgelegde tests zonder meer zouden worden aanvaard, zou dit velen een tweede test bij Actiris of Bruxelles Formation besparen. Hierdoor zouden veel mensen deze test niet verschillende keren hoeven af te leggen, terwijl de beschikbare plaatsen worden gereserveerd voor mensen die nog helemaal geen taaltest hebben afgelegd en deze dus echt nodig hebben.

Wij zijn ons er terdege van bewust dat de huidige situatie voor niemand gemakkelijk is. Door echter de termijn te verlengen waarbinnen de procureurs des Konings een beslissing over de nationaliteit moeten nemen, hebt u aangetoond dat er oplossingen bestaan en dat deze betrekkelijk gemakkelijk kunnen worden toegepast. Wij verzoeken u alleen deze oplossingen ook ter beschikking te stellen van personen die de Belgische nationaliteit aanvragen en die inherent kwetsbaarder zijn dan het Openbaar Ministerie.

Wij danken u bij voorbaat voor de aandacht die u aan deze brief hebt geschonken en wij blijven uiteraard beschikbaar om dit onderwerp verder met u te bespreken indien u dat wenst.

Hoogachtend, Dames en Heren, onze beleefde groeten.

C.A.I. Namur asbl, C.e.R.A.I.C. asbl, CIMB asbl, Ciré, CRIC asbl, CRILUX asbl, CRVI asbl, Cultures & Santé asbl, Institut Kurde de Bruxelles, Mouvement Lire & Ecrire, Mrax, Objectif, Mouvement pour l'égalité des droits, Siréas asbl, Vluchtelingenwerk Vlaanderen.

